

Opsamling på Børne- og Undervisningsudvalgets studietur til Svendborg Kommune

Den 29. oktober 2019 var Børne- og Undervisningsudvalget på studietur til Svendborg Kommune for at høre om Svendborgprojektet og deres koncept for idrætsskole.

I studieturen deltog tre medlemmer af Børne- og Undervisningsudvalget, to skoleledere, direktøren for Velfærd og Undervisning, centercheferne for Dagtilbud og Uddannelse og Børn og Forebyggelse samt en pædagogisk konsulent fra Center for Dagtilbud og Uddannelse.

Formålet med studiebesøget var at få et indblik i Svendborgprojektet og deres idrætsskoler samt at høre om projektets forskningsmæssige resultater.

Besøget foregik på en af de lokale folkeskoler, og fra Svendborg Kommune deltog en projektleder, viceskoleleder, en idrætskoordinator og en skolechef.

Om Svendborgprojektet

Svendborgprojektet undersøger betydningen af øget fysisk aktivitet for nuværende og fremtidig sundhed hos børn og unge.

Alle skoler i Svendborg (11 folkeskoler og en specialskole) er idrætsskoler med seks lektioner idræt (svarende til 4½ time) om ugen i 0.-6. klasse.

De seks lektioner idræt er opdelt i fysisk træning, motorisk træning, træning udenfor og idræt i hal/gymnastiksal.

Timerne til den ekstra idræt tages fra den understøttende undervisning. I indskolingen (0.-3. klasse) bruges det meste af den understøttende undervisning og på mellemtrin (4.-6. klasse) bruges al den understøttende undervisning.

På idrætsskolerne har man givet faget idræt politisk og ledelsesmæssig prioritet. Idrætslærere skal have linjefag i idræt, der er udpeget en idrætskoordinator og lærere og pædagoger er efteruddannet i AKT (Aldersrelateret træningskoncept). Siden 2008 er mere end 220 lærere og pædagoger efteruddannet i konceptet.

Svendborg Kommune tilføjer årligt 4 mio. kr. ekstra til skolerne.

Idrætsskolerne har oplevet stor forældreopbakning og foreningsopbakning.

Resultater fra Svendborgprojektet

For at dokumentere sundhedseffekten hos børn af den ekstra idræt, har Svendborg Kommune i samarbejde med Rygforskningscenteret, UC Lillebælt og RICH, Institut for Idræt og Biomekanik på Syddansk Universitet iværksat et forskningsprojekt. Resultaterne af Svendborgprojektet viser, at

- der er sket en halvering af overvægtige børn på idrætsskolerne
- børnene får en bedre fysisk form og en bedre koordination og balance

Kort om Svendborg Kommune

- Svendborg Kommune har 58.600 indbyggere
- Kommunen er kendt for et stærkt og rigt foreningsliv
- I Svendborg Kommune er der 8 efterskoler, et sportsakademi og et talentcenter
- Svendborg Kommune er Team Danmark Elite Kommune.

I bilag 1. vises andelen undervisningen i idræt i Ishøj Kommune der dækkes af lærere med undervisningskompetence i faget.

- børnene bliver stærkere og har lavere risiko for rygproblemer
- ekstra idræt i skolen gavner især de svageste elever, som beviseligt også har størst risiko for overvægt
- der ikke er signifikant forskel på den faglige udvikling i hverken dansk eller matematik hos elever der har seks lektioner idræt i forhold til elever der har to lektioner idræt
- ekstra bevægelse sat ind i en faglig kontekst ser ud til at have en særlig effekt, når bevægelsen er planlagt til at styrke forståelsen og hukommelsen af det, man ønsker at lære eleverne. Det er afgørende, at der er et klart formål med bevægelsen i klasseværelset. Derfor er det vigtigt, at der afsættes ressourcer og tid til, at lærerne får værktøjer til at skabe en meningsfuld kobling mellem bevægelse og det faglige stof.

Udover ovenstående oplever idrætsskolerne mere udeliv, færre konflikter i skolegården, mere samarbejde mellem lærere og pædagoger, højere deltagelsesprocent i fritidssport, mere bevægelse og koncentration i alle fag og mere ro i timerne.

Hvorfor har Svendborgprojektet succes?

Adjunkt Heidi Klakk Ph.d. og lektor på UC Lillebælt nævner en række grunde til, at Svendborgprojektet har succes. Hun fremhæver bl.a., at den politiske og ledelsesmæssige opbakning, frivilligheden for skolerne og indflydelsen på indholdet har betydning for succes.

Endvidere nævner hun, at idrætsundervisning med udgangspunkt i Aldersrelateret træningskoncept har spillet en væsentlig rolle for projektet.

Hvad gør vi allerede i Ishøj Kommune?

I Ishøj Kommune har vi en række initiativer og muligheder, som bidrager til at styrke elevernes fysiske aktivitet og sundhed. Herunder er nævnt en række af disse:

- Eleverne i folkeskolen skal gennemsnitligt bevæge sig i 45 minutter i løbet af hver skoledag. Det gælder for alle klassetrin
- Alle folkeskoler har gode udearealer med lege- og træningsredskaber
- Alle folkeskoler har adgang til hal eller gymnastiksal
- Ishøj Naturcenter har sat fokus på udeskole og udeliv
- Skolesport for motorisk usikre børn på alle skoler
- Legepatrulje i skolegården på alle skoler
- Legepatrulje i dagtilbud med skolens ældre elever
- Inspirationsdag ved Store Legedag i sfo for kommende skolestartere
- Fokus på at alle børn skal kunne 10 lege ved sfo-start 1. april
- Fokus på at alle børn har alderssvarende kropslige kompetencer ved skolestart
- Flere lærere og pædagoger har deltaget i FIT FIRST konference
- Samarbejde med det frivillige foreningsliv og Get2Sport-koordinator
- Obligatorisk kompetenceforløb om "Bevægelse på skoleskemaet" på mellemtrin og i udskoling
- Fælles Skolernes Motionsdag for udskolingselever hvor der både er bevægelses- og idrætstilbud til eliten og bredden.

Hvordan kan Ishøj Kommune lade sig inspirere af Svendborgprojektet?

Svendborgprojektet viser positive resultater på elevernes sundhed og trivsel. Det viser også, at det har hvilet på frivillighed for skolerne og medindflydelse på indholdet, efteruddannelse, kurser og videndeling og enkel krav og anbefalinger.

På baggrund af studiebesøget anbefaler administrationen, at

- der iværksættes en undersøgelse af, hvordan Ishøj Kommunes folkeskoler anvender timerne til understøttende undervisning, hvordan der arbejdes med 45 minutters bevægelse, hvordan der arbejdes i faget idræt og hvilke kompetencer lærere og pædagoger har for arbejdet med bevægelse
- der udbydes kurser i Aldersrelateret træningskoncept. For at styrke samarbejdet med de lokale frivillige foreninger undersøges det, om der er interesse for fælles kurser med Aldersrelateret træningskoncept for foreningsledere og idrætslærere
- der foretages kropskompetencevurdering af alle børn i april året før børnene starter i sfo med henblik på iværksættelse af målrettet motorisk aktivitet
- det undersøges, om der er skoler i Ishøj Kommune, som er interesseret i at blive idrætsskole ved at udvide antallet af idrætstimer.

Bilag 1. Andelen af undervisningen i idræt, der dækkes af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer¹ i idræt, skoleåret 2018/2019

Idrætsundervisningen på Gildbroskolen og Ishøj skole er 100 % dækket af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt.

På Strandgårdskolen varetages idrætsundervisningen i indskolingen ikke af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt. På mellemtrin og i udskolingen er alle idrætstimer dækket af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt.

På Vejlebroskolen er 50 % af undervisningen i 1. klasse dækket af lærere undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt. I 2. klasse er det 100 %, og i 3. klasse er det 50 %. På mellemtrin og i udskolingen er alle idrætstimer dækket af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt.

På Vibeholmskolen varetages idrætsundervisningen i 1. klasse ikke af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt. I 2. klasse varetages 50 % af idrætsundervisningen af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt. Fra 3. klasse og op varetages al idrætsundervisning af lærere med undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i idræt med undtagelse af 7. klassetrin, hvor det er 50 % af undervisningen.

Kilde: Undervisningsministeriet, Uddannelsesstatistik.dk

---

¹ At have 'undervisningskompetence' betyder, at underviseren har haft det pågældende fag som linjefag på læreruddannelsen. At have 'tilsvarende kompetencer' betyder, at underviseren f.eks. har en efteruddannelse, videreuddannelse, kompetencegivende uddannelse eller et længerevarende kursusforløb (Uddannelsesstatistik.dk)